

...suteza legelejen az 1831-dik sz. ... 183-1-3

Arverési hirdetés.

...tulajdon... 1873. márc. 28.

Farkas Ferenc

Covács Mihály

...mellett 344. sz. a.

...kiadótulajdonos:

LAH KAROLY.

...Főmunkatárs:

LAH KAROLY.

Arverési hirdetés.

...tulajdonos... 1873. márc. 28.

Igmándi József

Arverési hirdetés.

...tulajdonos... 1873. márc. 28.

Igmándi József

...tulajdonos... 1873. márc. 28.

Igmándi József

...tulajdonos... 1873. márc. 28.

Igmándi József

...tulajdonos... 1873. márc. 28.

Igmándi József

...tulajdonos... 1873. márc. 28.

Igmándi József

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A DEBRECZENI BALOLDALI PÁRT KOZLONYA.

Megjelen hetenként ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési árak: Ityben és postán külvé. Egy évre 10 ft... 183-1-3

Hirdetési díj: Öt-hatásos petimorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű, mint szent...

Hogy állunk hát?

○) Az embereknek elláll szemé... szája a tegnapielőtti szavazás felett a személyes keresteti adó (helyesebben: fejadó) tárgyában.

Ha igaz, hogy a világ zürzavarból lett: ugy bizonyára a képviselőházban előállott zürzavarból is valami új állapotnak, új világnak kell előállni!

Jobboldali jobboldali ellen, baloldali baloldali ellen, kormány elleni ellenzék egy része a kormány mellett szavazott; s több jobboldali és sok baloldali tartózkodott a szavazástól; tartózkodott a kormány mellé állni, s nem akart ellene szavazni; tartózkodott a kormányt támogatni szavazatával, s nem akart pártját ellen vetni mérlegbe szavazatát!

Egyik azért járult a kormány javaslatához, hogy a Lónyaypártíveit valahogy diadálra ne emelje, akiknek kormányzatát még a mostani kormányéval is rosszabbnak tartotta.

A másik azért nem szavazott, hogy saját pártját ne gyengítse! A harmadik s negyedik sat. határozottan pártvezére ellen érvényesítette szavazatát!

Ki látott valaha ily bábelt zavart parlamentarizmusban? S vajon kikről lehet tehát elmondani, hogy a kormány hívei? Kik támogatták pártjuktól a kormányt? Vajon azok, a kik a kormány mellett szavaztak, — mint Ghyecz, Jókay — a kormányban hívei-e tehát?

S vajon a kormány a többséget, mely mellett volt, parlamentarizmus többségnek tarthatja-e? Vajon ez a zürzavar rendes állapot jelzője-e?

Nem az ovidiusi átalakulás formái vannak-e kinyilvánítva a visszafordult képeken? Ty kérésük merülnek fel lelkünkben a tegnapielőtti szavazás felett! S nem titkolhatjuk el sajnálatunkat afelett, hogy a baloldali tagjai egymással homlokegyenest ellenkező állást foglaltak el!

Kegyelemmorzsolásból elődők kormányok

sohasem támaszkodhatnak a valódi erő, erély és érték súlyára; parlamentarizmus viszonyok közt sohasem számíthatnak tartós életre!

Ha igaz az, hogy pártjaink oszlófélben vannak — amire pedig igen sok jel mutat — : igaz az is, hogy a kormány napjaink is meg vannak számllálva!

Csak aztán a hazai jólét vidám derítje bontakozhatnék ki e zürzavarból!

A képviselőház — híre szerint — csak április hó 8-án fog együtt ülni s akkor eladja magát. Az új ülészakra április 20-án ül fognának ismét egybehívni a képviselők; s a kormány azonnal elterjesztendő a ház elé a jövő évi költségvetést. Azt is beszélik képviselői körökben, hogy még ez ülészabban a házszabályok revidálása is szövegbe fog kerülni.

A magyar nemzeti bank felállítása tárgyában az illető törvényjavaslat nemcsak a országgyűlés elé fog terjesztetni. A vállalkozó bankok s a kormány között újabb alkudozások folynak. Az osztrák „national bank” minden követ megmozgat, hogy a tervet megbuktassa, s mi azonban bajosan fog sikerülni a szigoroknak.

A személyes keresteti adó nagy fölötti tegnapelőtti szavazás iránt oly nagy volt az érdeklődés, hogy a beteg képviselők közül többen bevitették magukat a szavazásra. Ilyen volt többi közt az ellenzék részéről Csaba Gyula, ki „nem”-mel, — a jobboldal részéről Bittó Kálmán, ki „igen”-nel szavazott.

A pénzügyi bizottság tegnapielőtti este tartott ülésében a szilvéri közszabványok és a vajdasági vármegyei helyettesek tárgyalás szerződésével foglalkozott, megállapodásra ezáltal azonban el nem jutott. A tegnapi ülésben újra e két ügyet veték elő.

A magyar-horvát regnálási bizottság tavallévi tagjai táviratiileg Budapestre hívtattak, hogy a közös tárgyalásban, mely ma vagy legközelebb holnap fog megtartani, részt vegyenek. Remélik, hogy a horvátokat ezután meg fogják győztetni az esküszöke alaptelenségéről s arról, hogy Magyarország kezsz áldozatát árán is jogosnak bizonyulandó követeléseknek eleget tenni. Ha azonban még a számok sem győznek meg a horvátokat, akkor természetesen minden további alkudozásnak vége.

Színügyi viszonyaink.

Vége szükségesnek látom a színügyetl Kormányzó választmányának évenkénti új alakítását, és az igazgató bizottságnak megválasztása idejéről is egy négyelvet megfogalmazni.

Miként tudjuk a színügyetl évi június hó utolsó napjáig terjed; s az alapszabályok értelmében, az egyetl közgyűlésének rendezéséről az egyetl évi előhónapjában kellene megtartatni, s a tisztviselő és kormányzó választmány megválasztásának is ezen alkalommal történnie. De ez nem történik így.

Pedig én nem látok semmi nehézséget arra nézve, hogy az alapszabályok e tekintetben pontosan megtartassanak. Mert a színügyetl legfeljebb május 15-én mindenképp bevégeztetvén: július hóig elég idő van a számadásoknak rendbe hozására, s a színügyetlnek újra alakítására.

Mig ellenben, az alapszabályoktól eltérés, igen kelemetlen zavarokat idézhet elő, — a mint ez, az idén csakugyan történt is, — a mennyiben a közgyűlés megtartása, s a választmányának és igazgató bizottságnak újra alakítása, éppen a szerződéses idejére esvén: ebből olyan amabilis confusio lett, hogy a színügyi személyzet egyrészel a régi, más részézel pedig az új bizottságnak kellett megfogalmaznia, mégis ismét mások, nem győzővén véget várnai az interregnumnak, az újra alakulás ideje alatt máshova szerződtek.

Az ebből származott viaszás helyzet aztán, a távol állóknak még sötétebb színben tüntette fel a dolgok állását a valóságban is; s az vezette félre a „Debreczen” színházi szemleiről is, midőn e lap 42. és 44. számában úgy nyilatkozott, mintha a volt igazgató bizottság visszavonulása, a társulat bomlásában, a színház ügye pedig annyira bonyolult, sőt kétségbe ejtő állapotban lett volna, hogy a bizottság tagjai, e miatti tertőzkodásból vonultak vissza.

Ezen téves állítást helyre kell igazítanom: mert: 1. társulat épen nem volt a bizottság visszavonulása után. Csak annyiban volt ott zavar, a mennyiben, — mint említém — a színügyetl legelő évi újalakulása éppen a szerződéses idejére esvén, e körülmény megzavarta a folyamatosan lévő szerződésesnek a volt bizottság általi befejezését.

Ilyen alkalommal, egykét tagnak változás rendezés szokatlan történnie, és ez most is történt. De még ez nem teszi a társulat felbomlását, és megváltatást az intézkedés arra nézve is, hogy az eltávozott helyek kiegészítésre foglalkozzanak be, — s mi meg is történt, kivéve a Horvát párt, kiknek elvezése épen oly szorult volt a bizottság, mint a közönségé nézve, s midőn az tudomására jut, épen oly kedves állott rajtukban, már az e társulatuk megakadályozni, mint a helyébe lépő mostani bizottságnak.

2. azt sem lehet mondani, hogy még a változati idő alkalmával a társulat is valami nagy bonyodalom támadt volna. Mert ezt elhárította a helyő bizottság az által, hogy a szerződésesket illetőleg egy részletes táblás kimutatást készített, melyben a színház összes tagjaira nézve ki volt mutatva, mi volt kinek-kinek az eddigi fizetése, — mit kíván jövőre, és mennyit vél a bizottság megadhatónak. Végre

Armós Bálint.

A fent irt érdekes cikksorozatára nem akarunk bevezetése előtt észrevételeket tenni. Most azonban lehetetlen, hogy legalább néhány szóban meg ne érintsük egyik-másik tételeit, habár nek részben egyetértünk t. cikkiróval.

Nem érhettünk azonban egyet vele, midőn azt mondja, hogy más egyen nem volna képes az intendánsi állást betölteni úgy, mint a jelenlegi intendáns. Ez szegényes bizonyítvány volna Debreczenre. Mi is elismerjük az intendáns érdemét. De azt kérdjük cikkiródtól, hogy például Komlósy Imrét, Fráter Imrét, Kola Jánost, sőt az ifjabbak közül Karap Mórét cikkiró is nem tartja-e képesnek az intendánsi állomásra? Mi is megnevezésük magukat cikkiró is az erre képeseknek közt. Sőt több egykét is tudnánk megnevezni, akik közül bármelyiket örömet látnánk az intendánsi polcon. Az aztán egészen más, ha a hivatalnak, körülmények miatt nem lennének hajlandók azt elfoglalni. De hogy kétség emberséggel hiálva volna az szentintünk nem áll.

Továbbá a színház vezetéséről, szentintünk e yentelti eljárást kell, egy szellemnek kell azt vezetni, s ez az intendáns. A bizottság csak ellenőrző s a szabályok szerint is. Hogy tehát intendáns nélkül vezetessék a színház, ez lehet szükséges következménye, de ez szentintünk kormányzatnak nem mondható.

Egyebekre, fentartjuk az illetők számára az észrevételei jogot.

Vidéki lapszemle.

(K. T.) A „Bihar” a halálbüntetés eltolása mellett nyilatkozik e cím alatt „le a véppaddal!” Többi közt ezeket írja: — és aztán büntetés-e az, ha valakit megölünk? Hiszen akkor csak azt eszüközöjük, hogy felzabadított az élet minden terhetől, a kínzótt lélek mardossaitól; — hiszen a halál nem egyéb, mint megszűnése minden belső s külső érzetnek... ez pedig nem büntetés! Tartasuk lépést a korzellellemmel; javítsunk, nyitassunk ott, hol ezáltal a halásznak utat nyithatunk, — azért le a véppaddal!! Ugy hiszünk; ehhez nem kell kommentár!

A „Szabolcs” a vidéki lapok hívtatásáról ír. Kifejtéi ekkörül nézetét, s azt várja a fővárosi sajtódtól, hogy ne csak napi híreket vegyék át a vidéki lapoknak; de szerzenek tudomást a vidéki mozgalmak s a barátságos szava sem, melylyel azt enyhítette volna. — Zauzánna, ki nemzete iránti sajátosság előszerzetettel volt megadva, gazdáját annyira szerette, mintha az saját vérből való lett volna. Most miután az meghalt és minden gyermeke elutaszott Eliás kivételével, ősszen szeretettel, melyet a Levitain család iránt érzett, ez utóbbit halmozta el.

Eliás volt egyetlen gondolata, egyedülli célja, a miért élt és lehel. Ezenfajta midőn látta, hogy az ő gyászolása eltávolítja Eliás, megértint mutatni azt s hitte hogy Eliás ölémerő lesz, a miért érzelmét elhaltatni kényeszerítette. Szegény öreg hű család, minden igyekezeted, hogy kedvenczedet barátságossá tudd, szive által jutalmatlanul marad, de annál gazdaságban less aranyalny megfizetve. Mit ér annak az arany a ki vonalmat keres? Értékeltelen megvételre méltó, mi csak azt mutatja meg, mennyire szegények vagyunk a szeretetben.

Az egyetlen nyeresémy, mit Zauzánna igyekezett előidézni az volt, hogy Eliás nem zárkozott be, hanem honlata elsőt idejét a családi szobában töltötte, hol Zauzánna a szőlőkd, a hol tilt és dolgozott, nézésében gyönyörködhetett. (Gy. L. H. H.)

TÁRCZA.

SZÜLETÉS ÉS MŰVELTSÉG.

Regény négy kötetben.

Irta Schwartz Mária Zsófia.

Első rész.

(Folytatás.)

Egyik óra a másik után mult el, de Eliás nem jött, és Jeromos még is, mozdulatlanul, mint egy szobor, maradt helyén ülve. Az értékes inga óra ércnyelvével beszélgette az idő menését. Jeromos nem látott arra figyelni. A késedelem fölötti türelmetlenségnek semmi árnya sem látott rajta.

Az óra épen éjtél után kettőt ütött, midőn hallatszott, mint nyitattik fel csendeszen az ajtó. E hangra Jeromos fölállt. Egy kis idő telt el, mielőtt a lépcsőn léptek hallatszottak. Végre három utást lehetett kivenni az ajtón, mit Jeromos maga után elszárt. Zauzánna hirtelen ki akarta nyitni; de Jeromos azon ajtóra mutatott, mely a másik szobába vezetett, és mondá: — Menj oda be; magam nyitom fel Levitain Eliásnak. — Ó uram, csak nem okozol valami fáj-

delmat a szegény gyermeknek?

mondá Zeu szána, és nyugtalanul tekintett rá.

— Nem nem, ha hirtelen engedelmességed.

Zauzánna elhagyá az ajtót, és Jeromos ment, hogy a zörgetőnek felnyisson.

Eliás volt.

Jeromos látására meghökélt, és néhány pillanattal mozdulatlanul állott.

— Csoodálkozol, hogy itt találsz, monda Jeromos, mielőtt Eliás egy szót szólott volna. Erre pedig várhattál, vagy valóban azt hitted, miszerint makacs elutasítás miatt lemondtam d'Escare Sophiára vonatkozólag azon ígéret teljesítéséről, mi egy haladéklón tettem? Azt hitted, hogy akaratomnak ellendállhat és elintéztethet azon lényt, kit oltalmazni megesküdtem.

Mig Jeromos beszélt, Eliás az elő szobába lépett és az ajtó elzártá; mikor a fiatal ember elhallgatott, Eliás így szólott: — Nem, én nem bízom erőmben, hogy földűszed ellen megvédehessem, s azért elvittem. Most kintéthet rajtam haragodat. De még sem sikerülend d'Escare Sophiát újra felállalnod.

Eliás büszkén ment el Jeromos előtt, s utját a család szoba felé vette. Midőn fel uton volt, megfordult és utóbbi felé és mondá: — Nos, uram, szabadságodban vagy állani rajtam boszut, a hogy akadsz. Én nem félek téled, mivel gyűlöllek.

Fölötte sajtáságos látvány volt,

ez ifju gyöngyöd, mint egy kép oly szép ifjut, kibívó tekintettel állni szemben e magas erőteljes emberrel.

Jeromosnak csak kezét kellett volna fel emelni és újra leeresztetni, hogy ellenét földre verje.

Dávid és Góliáthoz hasonlítottak.

Egy pillanattal Jeromos is gondolkozni látszott, vajljon ne mutassa e nagy fölényét e vakmerő gyermeknek, de a meggyilkolt Miquisno kérelme — oltalmazd Levitainat — visszatarátá.

Mely lélegzetet vált, hogy felingerült kedélyét lecsillapítsa, s csak aztán szólalt meg kérészokalt nyugalmal.

— Tehát elrejtetted őket valahova?

— Bízom menhelyet szerettem nekik.

— Igen, valami zárdát. Ott ugyan minden egyéb van, csak biztonság nincs.

Jeromos tekintete azon reménytelen nyugodott Eliáson, hogy az ifju széd arcsának kifejezéséből határozatot vonhasson, de az mozdulatlan maradt, mint egy márvány kép.

— Bárhoa rejtetted is el őt, meg kell és meg fogom találni, ha mindjárt kényeszerítve lennék is az egész földet átkutatni. És most isten veled! Ha nem sikerül, boszum téged ér utól.

— Erjen el rögtön, mert az soha sem sikerülend, mondá Eliás hidegen.

Jeromos boszus pillantást vetett Eliásra,

az ajtóhoz ment, de ott visszafordult.

Zsebéből jegyzőkönyvet vont elő, abból egy lapot kiszakítva, néhány sort írt reá s a lapot e szavakkal tette le: Ha d'Escare Sophiát valami veszelly feyegetné, fordulj hozzá, kinek neve itt fel van írva, és ő meg van mentve.

Az eseményteljes 1792. év eltelt, a nélkül, hogy Jeromos a legszorgalmasabb és kitartó kutatók közé tartozhatna, s az ő felfedezése volna, hova rejtette el Eliás védczeit.

Jeromos kénytelen minden lépését Eliásnak és még sem talált kutatásaihoz támpontot.

Eliás elmondja egy szeszélyes volt, hogy a napok úgy multak el, mintha egy és ugyanazon alaku lenne. Minden reggel elhagyta lakását, és nagy bátyja irodájába ment. Ott elölt az egész délelőtti, visszatért lakára és következő reggelig hon maradt.

Azon éjjel, midőn Eliás Sophiát elvitte, értesítette Zauzánánt is atyjának szomorú végeéről. Egynehány szóval történt. — Kétségbe eszik egy szava feleleteket adott azon kérdésekre, miket hozott intétek. Hallgatás s zárkózott lett.

Zauzánna elő heves kitörései és könyvei elől atyja szobájába zárkózott Eliás, mintha nem akart volna tanuja lenni a vén aszlagzó fájdalmának, miután nem volt vigasztaló, sőt

UDONSÁGOK.

A „Tizsa“ bismarck... A „Pesther Lloyd“... A magyar lapok azonban még nem vettek róla tudomást...

A közelebb lefolyt sorozás alatt az orvosi bizottság... A kőzelebb lefolyt sorozás alatt az orvosi bizottság egy önének... Lebonják ama házat...

ORSZÁGGYÜLÉS. — Márcz. 19. — Elnök: Bittó István. A miniszterek közül jelen vannak Pauler, Scláry, Kerkápoly, Szende, Treffer és Zichy József.

Magantaviratal. — Strassburg, márcz. 20. A francia uralom alatti összes igazságt...

Flórencz, márcz. 20. Az orosz császárné kíséretével együtt tegnap ide érkezett.

H I R D E T É S E K.

1873-ik évi vilákiállítás. A vilákiállítást látogatni kívánók számára utijegy és szállás szerzés közvetítése... Debreczeni ipar- és kereskedelmi bank, mint debreczeni főügynökség.

Gőzmalmi közgyűlés. Az „István“ gőzmalom társulat részvényesei a folyó 1873-ik évi mártius 30-án d. e. 10 órakor Debreczenben a városház kis tanácsstermében tartandó tisztújító közgyűlésre...

Ház-, földbirtokosok és kereskedőknek. Aszfalt-öntészet. Különösen a talaj salétromos nedvességét lehet véglegesen elhárítani...

Eladó birtok. H. Bagos község határához tartozó és a debreczeni határ ugynevezett vekerai pusztájával határos, nemesi tag birtok...

Hirdetmény. A h-nánási takarékpénztár f. évi márcz. hó 28-ik napján d. e. 10 órakor a eszmadia részvénytársaság helyiségében rendes közgyűlést tartván...

ÉRTESETÉS. Van szerencsénk a n. érd. közönségnek tudomására juttatni, hogy úgy tűz mint jég és életbiztosítási díjak fizetésében az „Alföldi takarékpénztár“ által forgalomba bocsátott 10. 50 és 100 frtos betéti igazolványokat teljes értékben elfogadjuk.

Arlejtési hirdetmény. A nyíregyházi ref. egyház új templom építése céljából arlejtési pályázatot hirdet f. évi április hó 1-8-án napjának d. e. 10 órájára a ref. iskola épületben.

Dr. Miller móhnyóvénnyedve. Leghathatóbb szer köhögés, mellhurut, nátha, nyálkásság, rekedtség, kezdődő tüdővész, s a gyermekes számarhurutja ellen; ezer meg ezer esetben bebizonyulva...

Takarmányrépa. Atveendő a postakertben, mérsélt 40 krom, 100 méter megterhelésénél 30 kromra; ugyazinte az ispotálytemplom melletti rak-tárban készletben lévő Tölgyfaárak u. m. szállítókárók, tölgyfaárak.

Árverési hirdetés. Köh. Sámuel első és Falk T. A. által jogilag és nem Fischer Etelkától összesen 3117 ft 01 kr. bírtást sáralotoglat hábitatorokra, rúha nemléke, a debreczeni kir. járásbírósnak n. évi 511 és 1090 sz. a végzésével a költéségi végrehajtás elrendelvényén, az árverés megtartására f. évi márt. 31. napjának d. e. 2 órája a Schveticz házhöz emellen kitéve, mely árverési határnapra a veni szándékozik meghívatauk.